

INFO dan – LIFE otvaranje natječaja 2017

Projekt LIFE – Jačanje kapaciteta za nacionalnu kontakt točku

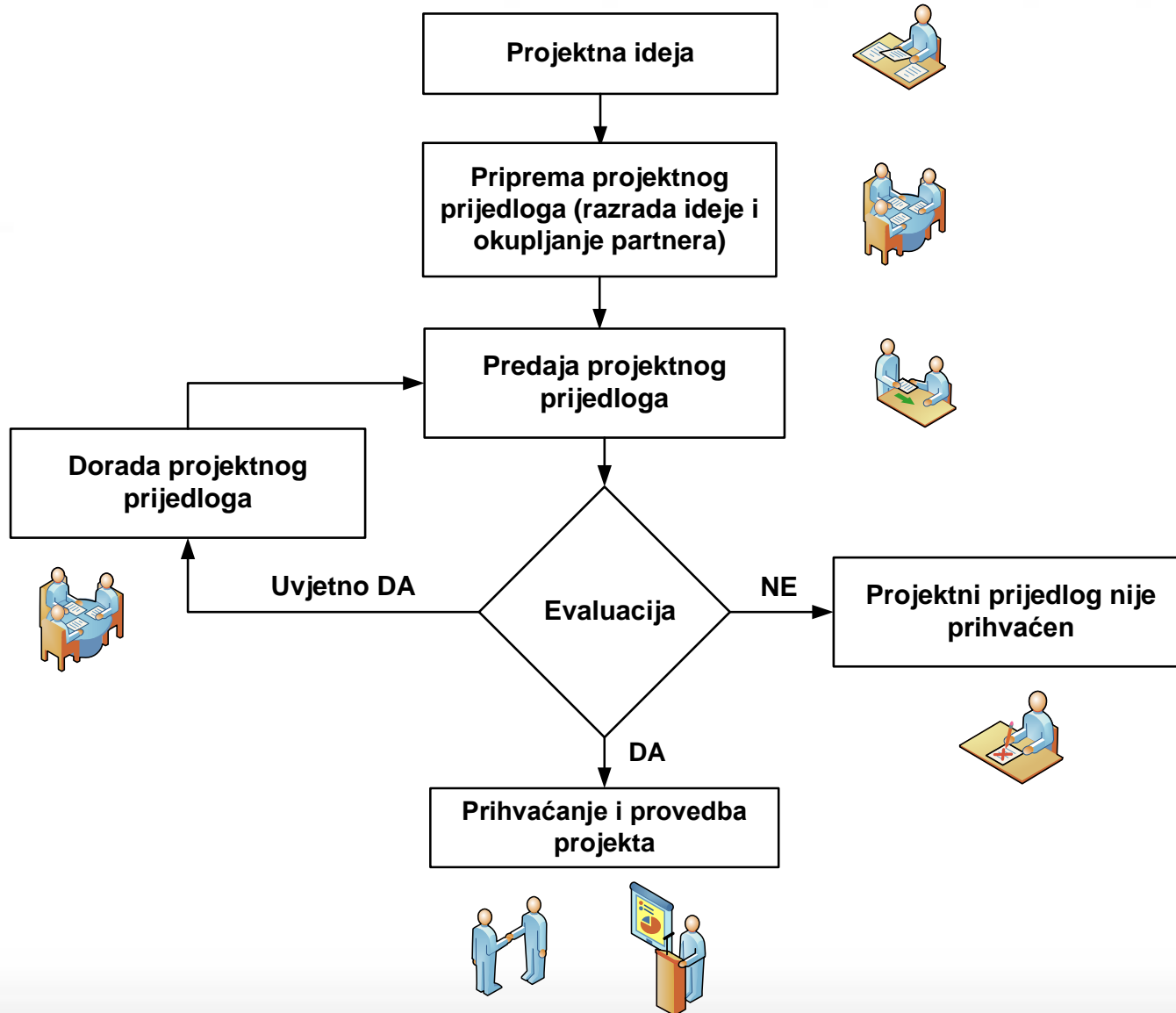
Priprema i provedba LIFE Clim'Foot projekta

„Upravljanje klimom: Provedba javnih politika za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata”

Željko Jurić
Energetski institut Hrvoje Požar

Zagreb, 9.5.2017.

- **Projektna ideja – francuska agencija ADEME (> 1000 zaposlenih)**
- **Francuska iskustva:**
 - ADEME je razvio model (Bilan Carbone®), bazu faktora emisija i edukacijske programe (u suradnji s IFC-om) za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata javnog i privatnog sektora (<http://www.bilans-ges.ademe.fr/>)
 - Izračun ugljikovog otiska se bazira na LCA pristupu (ISO 14064-1 iz 2006., ISO/TR 14069 iz 2013., GHG Protokol)
 - Od 2004. dobrovoljni program izračuna ugljikovog otiska
 - Od 2010. izračun ugljikovog otiska postaje obveza
 - Više od 5.000 poslovnih subjekata izvan ETS-a je uključeno u program

- **2009. - ideja o uvođenju dobrovoljnog programa izračuna ugljikovog otiska**
- **2.6.2009. - okrugli stol o ugljičnom otisku u privatnom i javnom sektoru**
- **7.4.2011. - prva Hrvatska konferencija „Ugljični otisak - trag odgovornosti”, uz financijsku potporu Veleposlanstva UK u Hrvatskoj**
- **Svibanj 2009. - prijavljen projekt za sufinanciranje od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost:**
 - Naziv projekta: Nagrada za doprinos smanjenju ugljičnog otiska - Jačanje svijesti javnosti i gospodarstva o utjecajima ljudskih aktivnosti
 - Projektni partneri: Spona komunikacije; REC Hrvatska; Energetski institut Hrvoje Požar
- **Fond nije prihvatio sufinanciranje**
 - Razlog: izračun ugljikovog otiska nije zakonska obveza

KONFERENCIJA
Održana Prva hrvatska konferencija "Ugljični otisak - trag odgovornosti"
Autor/izvor: SEEBiz

ZAGREB - Pred velikim brojem okupljenih predstavnika gospodarstva, javne uprave i medija, u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva jučer je održana Prva hrvatska konferencija "Ugljični otisak - trag odgovornosti" na kojoj je javnosti predstavljen ugljični otisak kao mjera utjecaja ljudskih aktivnosti na okoliš.

Ugljični otisak Hrvatske znatno manji od EU-prosjeka

Doprinos Hrvatske globalnim emisijama stakleničkih plinova relativno je malen - manji od 1%. Mada je emisija ugljikovog otiska, uključujući hidroenergiju i obnovljive električne energije i velikog udjela u ukupnoj energiji, malog udjela u ukupnoj energiji potrošnji i relativno malog udjela u ukupnoj emisiji potrošnje po stanovniku.

Prema podacima za 2008. godinu, specifična emisija CO₂ u stanovnika i mobilnih energetskih izvora po stanovniku u Hrvatskoj je iznosila 4,7 tCO₂/stan (tj. 11, što je samo nešto više od prosjeka za cijeli svijet (4,4 tCO₂/stan). Prosječni odgovornostni emisija zemlje EU (EU 27) iznosi je 22 tCO₂/stan, dok je SAD u emisija iznosila čak 18,4 tCO₂/stan. Procjenjuje se ukupne emisije stakleničkih plinova u Hrvatskoj, uzdule ljudskim aktivnostima, specifična emisija po stanovnika je 2008. godine iznosila 7,0 tCO₂/stan, što je također znatno manje od EU-prosjeka. Sukladno naravnom mehanizmu utjecaja na ugljični otisak, Hrvatsko znatno manji od prosječnog ugljičnog otiska u EU.

Ukupno smanjenje emisija, koncentracija stakleničkih plinova mogla bi se povećati na više od 1000 ppm, a temperatura za čak 6 °C do 2100. Isto može imati nepoželjne posljedice na klimu.

Brodati da se predviđa da će utjecaj globalnog zagrijavanja biti sve alarmantniji. EU je dala svojih savjetodavnom odboru kojemu se do danas, kao najveći razvojni usmjerenje emisije stakleničkih plinova na 20 posto u odnosu na 1990., povećanje udjela korištenja obnovljivih izvora energije na 20 posto u ukupnoj finalnoj potrošnji energije i povećanje energetske učinkovitosti na 20 posto. Uspjeha emisija ima aktivno uloga u preoblikovanju politika za klimatske promjene i spreman je predstaviti obveza čak 100-postotnog smanjenja emisija do 2050. godine. Međutim, bez uključivanja

PREMA PROCJENI MEDUNARODNOG TJELE ZA KLIMATSKE PROMJENE RAZVIJENE ZEMLJE MORAJU SMANJITI EMISIJU CO₂ ZA ČAK 40 POSTO

—Procjena— Prema procjenama Medunarodnog tjela za klimatske promjene (IPCC), potrebne smanjenje emisije razvijenih zemalja je od 55 do 60 posto do 2020., u odnosu na emisiju iz 1990., dok bi do 2050. takvo postotno smanjenje ukupne globalne emisije smanjenje 30 posto. To je predloženo za ostvarenje optimističnog scenarija IPCC-a, u kojem se predviđa povećanje koncentracije stakleničkih plinova na 450 ppm i porast prosječne temperature za oko 2 °C do 2100. u odnosu na 2000. godinu. Ne daje to isto

SAD i većih zemalja sa svojim emisijama, kao što su Kina i Indija, znatno smanjenje emisija na globalnoj razini neće biti moguće. Novu globalnu sporazumu o ograničavanju emisija stakleničkih plinova, koji bi omogućio Protokol iz Kioto, još nije uskladeni sporazum.

Očekuje se da će čak doći do konvergencije na predloženi konferencijama stranim IPCC konvencije tako da bi sporazum bio spreman za implementaciju od 2012. godine.

- Pripremu projektnog prijedloga vodila je francuska agencija ADEME
- 4.7.2014. – poziv EIHP-u za priključenje konzorciju
 - Rok za predaju projektnog prijedloga je bio 16.10.2014. (produljen rok: 23.10.2014.)
- Tijekom pripreme je izmijenjeno preko 50 e-mailova s koordinatorom (ADEME):
 - Priprema informacija: stanje u Hrvatskoj u vezi izračuna i smanjenja ugljikovog otiska
 - Angažirana dva djelatnika EIHP-a (procjena angažmana: ≥ 1 čovjek mjesec)
 - Problem: Je li EIHP javno tijelo (opcije: *public bodies, private commercial organisations, private non-commercial organisations*)?
 - Za sudionike iz javnog sektora vrijedi pravilo 102% (na razini konzorcija) → rješenje: zapošljavanje dodatnog zaposlenika (*additional personnel, specifically hired for the project*) i podugovaranje → EIHP: 88,4% (ADEME: 180%)
 - Sufinanciranje kroz LIFE program: 60% na razini konzorcija → EIHP: 65,3% (talijanski partner ENEA: 50%)

- **Intenzivna komunikacija** zadnjih 10-tak dana prije predaje projektnog prijedloga
 - Pažljivo čitati finalni draft projektnog prijedloga (217 stranica u našem slučaju)
 - Definirati jasne i ostvarive obveze, na razini projekta i na razini partnera
 - Izbjeći nekonzistentnosti u projektnom prijedlogu
 - Izbjeći preklapanje s drugim projektima, naročito s projektima unutar konzorcija
- **Uključivanje partnera iz više zemalja** je prednost
 - Clim'Foot projekt: 7 partnera iz 5 zemalja
- **Važno je osigurati podršku ključnih dionika** (pisma podrške)
 - Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
 - Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
 - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
 - Hrvatska banka za obnovu i razvitak
 - Hrvatska gospodarska komora
 - Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj

- ADEME – French Environment and Energy Management Agency, Francuska
- IFC – Carbon Training Institute, Francuska
- ENEA – Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development, Italija
- Ecoinn – Ecoinnvazione, Italija
- CRES – Centre for Renewable Energy Sources and Saving, Grčka
- OHI – Otto Herman Institute, Mađarska
- EIHP – Energetski institut Hrvoje Požar, Hrvatska

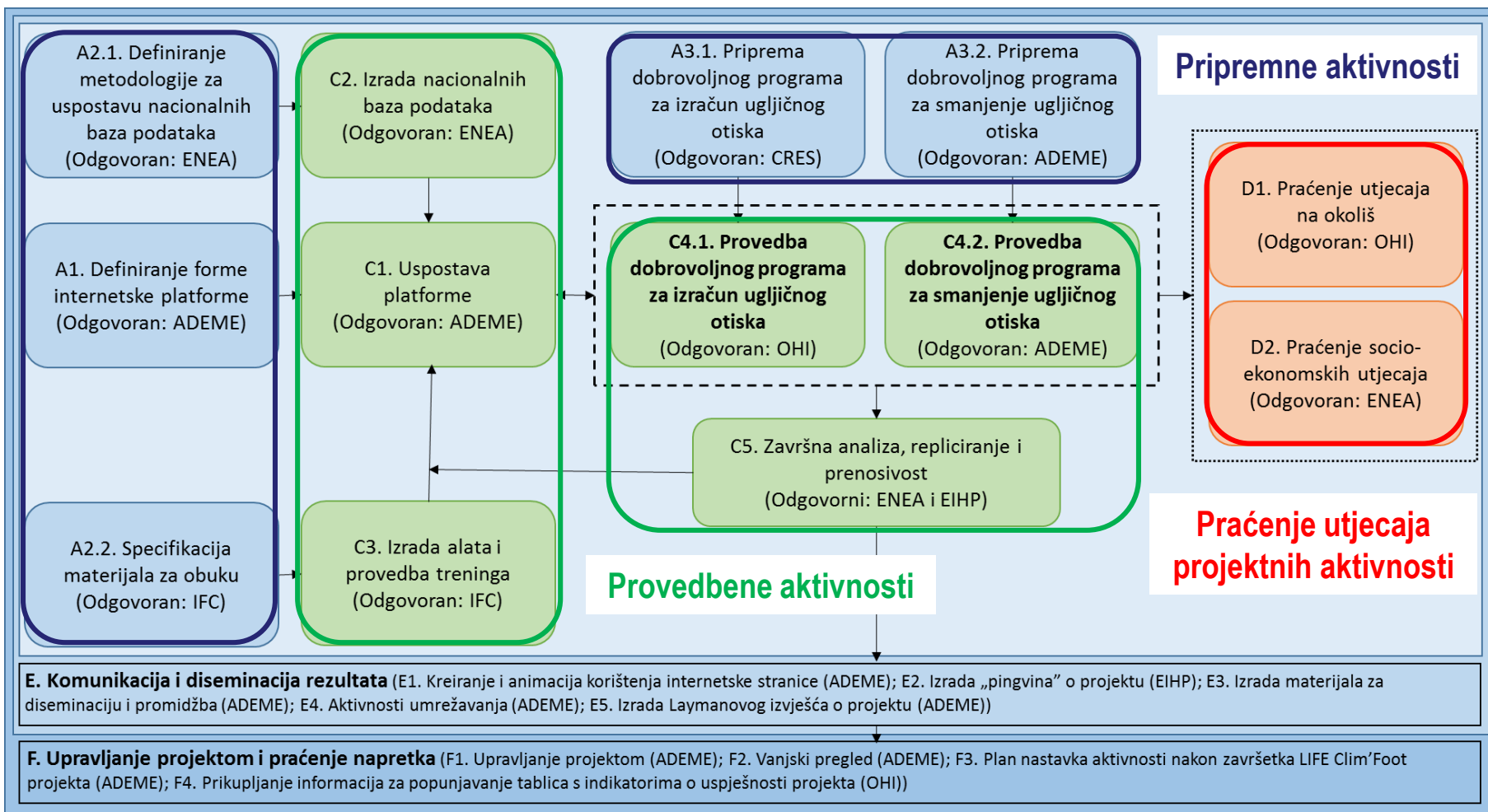
- **Rezultat evaluacije projekta: 27.3.2015.** - cca 5 mjeseci nakon prijave
 - 86/100 bodova; 10 dana za pojašnjenje
- **Početak provedbe projekta: 1.9.2015.** (trajanje: 3 godine)
- **Ukupni budžet: 1.471.767 EUR** (EIHP: 149.017 EUR)
- **Naziv projekta: LIFE Clim'Foot projekt** - Upravljanje klimom: Provedba javnih politika za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata
- **Cilj projekta: smanjenje emisije stakleničkih plinova** javnih i privatnih poslovnih subjekata izvan ETS sektora
- **Nacionalno sufinanciranje LIFE Clim'Foot projekta nije omogućeno:**
 - Nacionalno sufinanciranje je uspostavljeno prvi put 2015. → 4 projekta iz Hrvatske, koja su prošla na LIFE natječaju iz 2014., nisu imala mogućnost nacionalnog sufinanciranja
 - Inicijativa EIHP-a s ciljem sufinanciranja svih projekata iz aktualnog LIFE programskog razdoblja (2014.-2017.) → dva dopisa poslana 2.5.2016. u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

- **Glavni zadaci** Clim'Foot projekta su:
 - **razvijanje modela za izračun ugljikovog otiska** prilagođenih svakoj zemlji uključenoj u projekt, na temelju francuskog Bilan Carbone® modela i postojećih standarda/smjernica za izračun ugljikovog otiska
 - **razvijanje nacionalnih baza faktora emisije** (najmanje 150 nacionalnih FE i najmanje 150 europskih FE)
 - **razvijanje specifičnih alata za obuku i obuka krajnjih korisnika** za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata

- **Najznačajniji rezultati** LIFE Clim'Foot projekta su:
 - **pet nacionalnih modela** za izračun ugljikovog otiska poslovnih subjekata
 - **pet nacionalnih baza podataka** s najmanje 300 faktora emisija
 - najmanje **50 poslovnih subjekata uključениh u izračun ugljikovog otiska**
 - najmanje **50 poslovnih subjekata uključениh u izradu Strategije upravljanja ugljikovim otiskom** i najmanje **10 poslovnih subjekata uključениh u izradu Akcijskog plana za smanjenje ugljikovog otiska**

- Detaljnije o projektu: <http://www.climfoot-project.eu/>

■ Priprema projekta:

- Tema projekta mora biti aktualna i usklađena s ciljevima LIFE programa → Je li LIFE program odgovarajući financijski instrument za vaš projekt?
- Zahtjevan posao → rezervirati dovoljno vremena
- Pronaći odgovarajuće partnere i osigurati podršku ključnih dionika
- Definirati jasne i ostvarive ciljeve i aktivnosti u projektnom zadatku
- Dobro pripremljen projektni zadatak olakšava provedbu projekta

■ Provedba projekta:

- Uočiti na vrijeme prepreke u provedbi i prodiskutirati ih na razini konzorcija → zatražiti od EASME promjenu dijela projektnog zadatka
- Voditi mjesečnu evidenciju utroška vremena (uz opis aktivnosti) → olakšava izvješćivanje prema EASME (1. i 3. izvješće o napretku, 2. polu-projektno izvješće i 4. finalno izvješće)
- Osigurati administrativnu podršku, kako bi se mogli fokusirati na provedbu stručnih/znanstvenih aktivnosti
- Monitoring i umrežavanje: Savjetodavni odbor, Projektni odbor i Nacionalno tehničko povjerenstvo
- Promocija i diseminacija: prezentacije, članci...
- Osigurati transferabilnost i replikabilnost rezultata projekta

Hvala na pozornosti!

Energy Institute Hrvoje Požar
Savska cesta 163, Zagreb, Croatia
Tel: 00385 1 6326 121
fax: 00385 1 6040 599

zjuric@eihp.hr